

Justitiedepartementet

DOM-enheten

Rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 3-4 juni 2010

Dagordningspunkt 3

Rubrik: Förslag till direktiv om rätt till tolkning och översättning i brottmål

- Lägesrapport om trepartsförhandlingar

Dokument: ej angivet

Tidigare dokument: KOM (2004) 328 slutlig, Fakta-PM
Justitiedepartementet 2005/05:FPM24, 11917/09 DROIPEN 60
COPEN 133

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 25 november 2005, 21 april 2006, 31 maj 2006, 1 december 2006 och 13 april 2007 (samråden har då gällt det tidigare förslaget till rambeslut), 16 oktober 2009 samt 19 februari 2010.

Bakgrund (inkl. syftet med behandlingen i rådet)

År 2004 lade kommissionen fram ett förslag till rambeslut om vissa rättssäkerhetsgarantier i brottmål i Europeiska unionen. Förslaget behandlade ett antal processuella rättigheter – bl.a. rätten till tolkning och översättning – för misstänkta och tilltalade i brottmål. Efter långdragna och svåra förhandlingar kunde år 2007 konstateras att det inte var möjligt att träffa någon överenskommelse mellan medlemsstaterna.

Det svenska ordförandeskapet återupptog arbetet med processuella rättigheter. Den 1 juli 2009 lade det svenska ordförandeskapet fram ett förslag till rådsresolution med en färdplan för arbetet med processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden som antogs av RIF-rådet den 30 november samma år. I färdplanen överenskommer medlemsstaterna att vidta åtgärder på EU-nivå för att stärka misstänkta och tilltalades

rättigheter i straffrättsliga förfaranden. Ett antal rättigheter pekats ut som prioriterade, däribland rätt till tolkning och översättning och rätt till försvarare. Slutligen innehåller den en strategi för arbetet.

Som ett första steg i den lanserade färdplanen lade kommissionen den 8 juli 2009 fram ett förslag till rambeslut angående misstänkta och tilltalades rätt till tolkning och översättning i straffrättsliga förfaranden. Det svenska ordförandeskapet lade fram en kompletterande resolution med praktiska åtgärder om tolkning och översättning den 15 juli. En överenskommelse om allmän inriktning träffades om rambeslutet och resolutionen vid RIF-rådet den 23 oktober 2009.

Pga. ikraftträdandet av Lissabonfördraget blev det nödvändigt att omvandla rambeslutet till ett direktiv. Direktivet antas efter medbeslutandeförfarande med Europaparlamentet. För att undvika stora förseningar i processen tog Sverige initiativ till att lägga fram ett medlemsstatsinitiativ till ett direktiv om tolkning och översättning tillsammans med 12 andra medlemsstater i december 2009. Europaparlamentet har yttrat sig och en informell överenskommelse under den första läsningen har uppnåtts mellan institutionerna. Europaparlamentet planerar att rösta om förslaget den 6 juli. Vid RIF-rådet ska ordförandeskapet redogöra för läget i förhandlingarna mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 82(2)(b) i Lissabonfördraget (ordinarie lagstiftningsförfarande).

Svensk ståndpunkt

Detta är en högt prioriterad fråga för Sverige. En överenskommelse om en allmän inriktning uppnåddes redan under det svenska ordförandeskapet, men pga. ikraftträdandet av det nya fördraget har förhandlingsprocessen dragit ut på tiden. Sverige är tillfreds med resultatet av förhandlingarna och anser det angeläget att nu avsluta diskussionerna om direktivet om tolkning och översättning, så att rådet kan gå vidare med nästa steg i färdplanen.

Europaparlamentets inställning

Yttrande från Europaparlamentet lämnades i april. En informell överenskommelse om en text har uppnåtts med Europaparlamentet.

Förslaget

Direktivet behandlar rätten till tolkning och översättning i brottmål och förfaranden för verkställighet av en europeisk arresteringsorder.

Enligt direktivförslaget ska medlemsstaterna se till att en misstänkt eller tilltalad som inte förstår det språk som används vid det straffrättsliga

förfarandet förses med tolkning inför brottsutredande och rättskipande myndigheter.

Medlemsstaterna ska vidare se till att en misstänkt eller tilltalad som inte förstår det språk som används förses med översättning av handlingar som är väsentliga för att få en rättvis rättegång. Under förutsättning att rätten till en rättvis rättegång inte åsidosätts får en muntlig översättning eller en muntlig sammanfattning av handlingarna ske. Kostnaderna för tolkning och översättning ska medlemsstaterna stå för. Vidare krävs bl.a. att tolkningen och översättningen ska vara av sådan kvalitet att en rättvis rättegång säkerställs och att det ska gå att klaga på tillhandahållandet av tolkningen och översättningen och dess kvalitet.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Förslagen bedöms medföra endast smärre förändringar.

Ekonomiska konsekvenser

Sverige uppfyller i allt väsentligt kraven enligt direktivförslaget. Instrumentet bedöms inte medföra några merkostnader.

Övrigt

-